

**UCHWAŁA NR XXXV/242/18
RADY GMINY PĄTNÓW**

z dnia 29 stycznia 2018 r.

w sprawie: przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pątnów na lata 2018-2020

Na podstawie art.7 ust.1 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2017 r., poz. 1875, poz. 2292; Dz. U. z 2018, poz.130) i art. 176 pkt 1, art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. z 2017 r. poz. 697, 1292, 2217) Rada Gminy w Pątnowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Pątnów na lata 2018-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pątnów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Pątnów

Maciej Nowak

I. Wstęp

Obowiązek opracowania i realizacji Programu wspierającego rodzinę nakłada na gminy *Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

Ustawa ta określa zasady i formy pracy i pomocy rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz sprawowaniu pieczy zastępczej. Ustawodawca zadanie wspierania rodziny i pieczy zastępczej podzielił na gminę, powiat i samorząd województwa. Pierwszym i najważniejszym elementem systemu wspierania rodziny jest gmina. Działania gminy powinny być nakierowane na profilaktykę oraz na wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie, tak aby mogła ona poradzić sobie z trudnościami. Prawidłowa diagnoza problemów rodziny oraz działania profilaktyczne wspierające dziecko w rodzinie są formą najbardziej optymalną i skuteczną. Praca z rodziną biologiczną, w przypadku gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające utrzymanie pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ważnym elementem Programu niezbędnym do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny jest stworzenie warunków do rozwoju kadr pracujących na rzecz rodzin wieloproblemowych i umożliwienie wprowadzenia nowych form pracy z rodzinami.

Obecny Program zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną w zależności od potrzeb. Program został opracowany na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pątnowie oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która uczy zachowań i pełnienia ról społecznych oraz najważniejszą grupą społeczną na której opiera się całe społeczeństwo. To właśnie rodzina jest fundamentem, na którym buduje się miłość i zrozumienie dla innych osób. Mówiąc o rodzinie, mamy na myśli małżeństwo lub małżeństwo z dziećmi.

Zjawiska kryzysowe, które niszczą fundament rodziny, to: alkoholizm, narkomania, przemoc, bezrobocie, konflikty rodzinne, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność itp. Pojawienie się w rodzinie, któregoś z w/w zjawisk kryzysowych budzi w rodzinie niepokój, niepewność, nerwowość, zniechęcenie,

kształtowanie się postaw aspołecznych. Jeżeli system funkcjonowania rodziny zostanie zaburzony przez czynniki zewnętrzne lub wewnętrzne to wówczas mówi się o dezintegracji rodziny. Rodzina taka potrzebuje wsparcia, a także stałego monitorowania przez inne osoby i instytucje, tj. pedagog szkolny, pracownik socjalny, wychowawca szkolny, policja, PCPR, służba zdrowia oraz inne osoby i podmioty mające kontakt z rodziną. W celu realizacji wspólnych działań, wspierających rodziny został właśnie opracowany niniejszy Program Wspierania Rodziny dla Gminy Pątnów na lata 2018-2020.

1. Wspieranie rodziny jako główne zadanie gminy.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
- a) uchylony,
  - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - a) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art.29ust.2,ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- 8) uchylony.

II. Diagnoza

Gminę Pątnów zamieszkuje 6558 osób(stan na dzień 31.12.2017r.)

Na terenie gminy Pątnów funkcjonuje wiele instytucji, które bezpośrednio oraz pośrednio wpływają na jakość i standard życia rodziny.

Jedną z tych instytucji jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który wykonuje zadania własne Gminy oraz zadania zlecone Gminie do wykonywania przez administrację rządową. Pomoc społeczna wspiera rodziny w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki ich egzystencji bądź też jakość ich życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowanego minimum.

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie rodzinom bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomocy społecznej udziela się rodzinie w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- potrzeby ochrony macierzyństwa,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej choroby,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń finansowych z pomocy społecznej wynosi dla osoby samotnej 634 zł oraz 514 zł na osobę w rodzinie, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych powyżej lub w innych okolicznościach uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pątnowie znajduje się:

Tabela Nr 1 Rodziny objęte pomocą społeczną na dzień 31.12.2017r.

Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
147	454
Liczba rodzin z dziećmi	Liczba osób w rodzinie
78	372

Rodziny korzystające z pomocy ośrodka w Pątnowie borykają się z różnymi trudnościami. Jednym z powodów korzystania z pomocy jest bezrobocie często spowodowane niskimi kwalifikacjami, bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych, niedostateczne umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Klientami ośrodka pomocy często są rodziny wielodzietne oraz osoby z niepełnosprawnością, jak również z długotrwałą, ciężką chorobą.

Rodzinami które równie często korzystają z pomocy ośrodka są rodziny w których występuje problem uzależnienia członka rodziny, na terenie gminy Pątnów głównie od alkoholu.

Tabela nr 2: Główne powody przyznania pomocy w latach 2015 - 2017

Powody przyznania pomocy	2015 r.		2016 r.		2017r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	100	154	91	300	76	249
Bezdomność	6	6	5	5	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym:	52	301	46	263	41	234
Wielodzietność	51	299	44	255	41	234
Bezrobocie	49	164	43	131	38	111
Niepełnosprawność	50	130	53	134	57	135
Długotrwała lub ciężka choroba	65	194	68	167	78	192
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem w tym:	84	348	71	255	72	250
Rodziny Niepełne	10	40	8	26	15	50
Rodziny Wielodzietne	0	0	0	0	1	5
Alkoholizm	9	28	11	32	9	26
Narkomanii	0	0	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	1	4	0	0	1	2
Zdarzenia losowe	1	2	0	0	1	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	7	2	5	1	1

Kłeska żywiolowa lub ekologiczna	0	0	0	0	1	4
---	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Pątnowie

Pod wpływem alkoholu dochodzi do przekraczania granic. Podejmowania zachowań zagrażających poczuciu bezpieczeństwa pozostałym członkom rodziny, naruszających ich nietykalność cielesną i poczucie godności, pojawiają się różne formy przemocy jak fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna czy zaniedbanie. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej w których występuje problem uzależnienia od alkoholu i stosowanie pod jego wpływem przemocy zakładane są Niebieskie Karty. Wzrasta świadomość w społeczeństwie iż zjawisko przemocy w rodzinie nie dotyczy tylko rodziny która ją doświadcza. Małżeństwo czy wspólne zamieszkiwanie nie daje przyzwolenia na jej stosowanie. Przemoc wobec najbliższej rodziny podlega karze tak samo jak stosowanie przemocy wobec obcych.

Tabela Nr 3: Liczba Niebieskich Kart

2015 r.	2016 r.	2017 r.
15	17	16

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Pątnowie 2015r., 2016 r., 2017r.

Dla skutecznego pomagania podopiecznym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie zatrudnia;

- Kierownika w/w ośrodka,
- 3 specjalistów pracy socjalnej,
- Asystenta Rodziny,
- 3 opiekunki,
- Księgową,
- Inspektora ds. świadczeń rodzinnych,
- Inspektora ds. świadczeń wychowawczych.

Świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze i świadczenia z Fundusz Alimentacyjnego

Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera rodziny również przez system świadczeń rodzinnych, wychowawczych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego.

System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. Katalog świadczeń rodzinnych jest niezwykle szeroki i obejmuje: zasiłki rodzinne oraz dodatki do nich takie jak z tytułu urodzenia dziecka, z tytułu wielodzietności, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, z tytułu dojazdów do szkół ponadgimnazjalnych, z tytułu niepełnosprawności dziecka itp. oraz świadczenia opiekuńcze do których należą: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekuna oraz specjalny zasiłek opiekuńczy. Od kwietnia 2016r także świadczenia wychowawcze tzw. 500 plus. W sytuacji osób samotnie wychowujących dzieci udzielana jest pomoc z funduszu alimentacyjnego. Oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców.

Tabela Nr 4:

LICZBA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA RODZINNE , świadczenia wychowawcze I ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Wyszczególnienie	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	382	464	429
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny	310	369	338

w tym na 1 dziecko	115	130	103
na 2 dzieci	118	143	147
na 3 dzieci	56	70	59
na 4 i więcej dzieci	21	26	29
Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze(tzw 500 plus) w tym:	-	580	624
Pobierających świadczenie po spełnienie kryterium dochodowego:	-	442	472
Pobierających świadczenie bez konieczności spełnienia kryterium dochodowego:	-	138	152
Liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego	21	19	15
z tego z 1 osoba uprawnioną	15	12	8
z 2 osobami uprawnionym	5	6	6
z 3 osobami uprawnionymi	1	1	1
z 4 i więcej osobami uprawnionymi	0	0	0

Asystent Rodziny

Zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Praca asystenta rodziny obejmuje 4 obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy.

Tabela Nr 5: Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	10	15	13
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	25	35	29
Liczba asystentów rodziny	1	2	1

Źródło: opracowanie własne GOPS w Pątnowie

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny na terenie Gminy Pątnów współpracowały i współpracują na zasadzie dobrowolności. Nie ma rodzin sądownie zobowiązanych do współpracy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy zarówno finansowej w postaci zasiłków i świadczeń, jak również prowadzi aktywną pracę socjalną.

Realizuje rządowy program „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania,,

Tabela nr 6

Rok	2015r.	2016r.	2017r.
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach programu	390	363	315
Liczba dzieci korzystających z pomocy poprzez pokrycie kosztów obiadów w szkole	142	118	114

Rodziny objęte wsparciem ośrodka mogą korzystać z pomocy w postaci żywności, w ramach Programu PEAD na lata 2014 – 2020 po spełnieniu określonego kryterium, na podstawie wystawianych przez ośrodek skierowań. Dystrybucją żywności zajmuje się Fundacja św. Józefa mieszcząca się w Wieluniu.

Instytucją, która zajmuje się rodzinami zastępczymi z terenu naszej gminy jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu.

Na terenie Gminy Pątnów występują rodziny w których jedno a nawet oboje rodziców mają ograniczoną władzę rodzicielską. Wsparciem dla tych rodzin jest współpraca z asystentem rodziny a także stosowanie wzmoczonego monitoringu poprzez pracownika socjalnego, policje (dzielnicowego) a także kuratora.

Ponadto potrzebujący mają możliwość korzystania z działającego na terenie Gminy Pątnów **Punktu Bezpłatnych Porad Prawnych**. Porad tych udzielają adwokaci oraz radcy prawni.

Rodzinom borykającym się z problemem alkoholowym jednego z jej członków pomocy udziela **Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**.

Do zadań Komisji należy:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- dofinansowanie działalności na rzecz dzieci i młodzieży w postaci kolonii profilaktycznych i wycieczek.
- udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej.
- kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie.

Na terenie gminy działa także **Punkt Konsultacyjno - Informacyjny** dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, gdzie pomocy udziela psycholog oraz konsultant ds. uzależnień.

Do zadań Punktu należy:

- rozpoznawanie problemów zgłaszanych przez klienta,
- prowadzenie interwencji kryzysowej,

- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach lecznictwa odwykowego, kierowanie na specjalistyczne leczenie,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielania wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym,
- udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzinom,
- rozpoznawanie zjawiska przemocy, udzielanie konsultacji dla ofiar przemocy, motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjnym/terapii,
- przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

Osoby borykające się z uzależnieniem od alkoholu mogą korzystać ze wsparcia grupy **Anonimowych Alkoholików „Promyk Nadziei,,**

Powołany jest także **Zespół interdyscyplinarny.**

Dla wszystkich rodzin pomocą służy także działająca od niedawna **Fundacja Wspierania Rozwoju Dzieci i Rodzin „Bursztynek,,**

Oświata na terenie Gminy Pątnów.

Następnymi instytucjami wspomagającymi rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej są placówki oświatowo-wychowawcze. Na terenie Gminy funkcjonują 3 Zespoły Szkół w Pątnowie, Dietrzniakach oraz Załęczu Małym w ramach których funkcjonują gimnazja, szkoły podstawowe i przedszkola. Do Zespołu Szkół im Wł. St. Reymonta w Pątnowie zaliczyć należy przedszkole w Kamionce. Ponadto funkcjonują 3 punkty przedszkolne w Grębieniu, Popowicach oraz Załęczu Wielkim. Pomocą w sprawach edukacyjno – wychowawczych służą nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy. Od niedawna dyżury w szkole pełni także psycholog. Ich głównym zadaniem jest pomoc dziecku w rozwiązaniu jego problemów. W minionych latach placówki oświatowe zajmowały się udzielaniem pomocy finansowej rodzinom w trudnej sytuacji poprzez stypendia socjalne. Od sierpnia 2017r. przyznawaniem stypendiów socjalnych zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie.

III. Zasoby

Instytucje i organizacje, realizujące zadania, które obejmują cały zakres wspierania rodziny:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie,
2. Urząd Gminy Pątnów,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pątnowie,
4. Zespół Interdyscyplinarny,
5. Placówki Oświatowo – Wychowawcze z terenu Gminy Pątnów,
6. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin,
7. Punkt Bezpłatnych Porad Prawnych,
8. Psycholog,
9. Organizacje pozarządowe,

Instytucje i organizacje z poza terenu gminy Pątnów:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu,
2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieluniu,
3. Powiatowy Urząd Pracy w Wieluniu,
4. Policja,
5. Organizacje pozarządowe,

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny

Wspieranie rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożonych kryzysem.

Cele szczegółowe

1) *Podjęcie działań edukacyjnych i profilaktycznych na rzecz rodziny.*

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Organizacja kampanii, konferencji promujących wartość rodziny jako podstawowej komórki życia społecznego –raz w roku	-liczba zorganizowanych konferencji, kampanii -ilość uczestników- w porównaniu do roku poprzedniego	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów, Placówki oświatowe na terenie gminy,
2.	Praca środowiskowa mająca na celu promowanie właściwych wzorców rodziny	- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w stosunku do roku ubiegłego Liczba rodzin objętych pracą socjalną w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2018 - 2020	GOPS Pątnów (pracownik socjalny, asystent rodziny)
3.	Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i innym substancjom uzależniającym	-liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych- w stosunku do roku ubiegłego. - ilość uczestników- w stosunku do roku poprzedniego	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów, Placówki oświatowe na terenie gminy Pątnów, GKRPA,
4.	Realizacja programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (raz w roku)	-liczba przeprowadzonych programów -ilość uczestników- w porównaniu do roku ubiegłego	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów, Zespół Interdyscyplinarny,
5.	Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, w tym bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy, pomocy psychologicznej, pomocy prawnej.	- liczba prowadzonych Niebieskich Kart, - liczba osób którym udzielono schronienia w specjalistycznym ośrodku, - liczba osób którym udzielono pomocy psychologicznej, - liczba osób którym udzielono pomocy prawnej	Lata 2018–2020	GOPS Pątnów, Zespół Interdyscyplinarny,
6.	Współpraca z sądami, kuratorami, policją, szkołami celem	- liczba rodzin, które korzystają z pomocy wymienionych	Lata 2018 - 2020	GOPS Pątnów, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki oświatowe –

	wypracowania wspólnych działań na rzecz pomocy rodzinom przeżywającym kryzys, poprzez wspólne spotkania a także pisemna i telefoniczna wymianę informacji.	instytucji w porównaniu do roku ubiegłego, - liczba zrealizowanych spotkań		wychowawcze na terenie gminy
7.	Podjęcie działań zaradczych i interwencyjnych w rodzinach, zagrożone jest bezpieczeństwo dzieci i ich rodzin poprzez wsparcie asystenta rodziny, kontrole pracownika socjalnego, policji, kuratorów	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta w stosunku do liczby rodzin która tej pomocy oczekuje, - liczba rodzin objętych pomocą w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa w stosunku do liczby rodzin którym udzielono pomocy w roku ubiegłym	Lata 2018 - 2020	GOPS Pątnów, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie gminy

2) *Wspieranie rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.*

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. – na bieżąco	- liczba rodzin skierowanych do poradni psychologiczno-pedagogicznej – w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2018-2020	GOPS,
2.	Prowadzenie konsultacji wychowawczych, udzielanie praktycznych porad z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego, przeprowadzanie treningów budżetowych mających na celu nabycie umiejętności prawidłowego gospodarowania budżetem domowym	- liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny w porównaniu do roku ubiegłego	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów, Placówki oświatowo – wychowawcze na terenie Gminy Pątnów
3.	Udzielanie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych – na bieżąco	- liczba rodzin objętych pracą socjalną- w stosunku do liczby osób korzystających z pomocy	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów
4.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	-liczba dzieci korzystających z kolonii, wycieczek itp. - w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2018-2020	Urząd Gminy Pątnów GKRPA, GOPS Pątnów,

	w formie kolonii, wycieczek, wyjazdów integracyjnych itp. – w czasie wakacji			Placówki oświatowe na terenie Gminy Pątnów
5.	Podjmowanie działań na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej- na bieżąco	-liczba dzieci powracających do rodzin naturalnych – w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2018 - 2020	GOPS Pątnów

3) *Wsparcie materialne Rodziny*

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w ubóstwie i bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego i sprawach opiekuńczo-wychowawczych – wg potrzeb	-liczba rodzin objętych pomocą – w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy społ.-ogółem	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów,
2.	Udzielanie pomocy w postaci dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach. - wg potrzeb	-liczba dzieci objętych dożywianiem.- w stosunku do roku ubiegłego	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów, Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie gminy
3.	Udzielanie pomocy w postaci kwalifikowania do pomocy żywnościowej w Ramach Programu PEAD na lata 2014 – 2020 (wydawanie skierowań)	Liczba wydanych skierowań w stosunku do liczby skierowań w roku ubiegłym	Lata 2018 – 2020	GOPS Pątnów,
4.	Objęcie dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych pomocą w formie stypendium socjalnego i wyprawek szkolnych	-liczba osób korzystających ze stypendium i wyprawek szkolnych.- w porównaniu do liczby dzieci objętych obowiązkiem szkolnym	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów,, Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie gminy Pątnów

4) *Podnoszenie kompetencji i koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.*

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Doskonalenie kwalifikacji kadry zajmującej się	-liczba osób przeszkolonych	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów UG Pątnów

	rodziną: asystenta rodzinnego, pracowników socjalnych, terapeutów, pedagogów, rodzin wspierających, członków Zespołu Interdyscyplinarnego.	- w porównaniu do liczby pracowników ops.		
2.	Współpraca i wymiana informacji o rodzinach dysfunkcyjnych pomiędzy szkołą, policją, służbą zdrowia, ośrodkiem pomocy społecznej, sądem rodzinnym, kuratorami, Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym.- co najmniej raz na pół roku	-liczba spotkań, przekazanych informacji - w porównaniu do roku ubiegłego	Lata 2018-2020	GOPS Pątnów, Placówki oświatowo-wychowawcze, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny,
3.	Stała współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, jako jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej.	-liczba spotkań, ilość wymienionych informacji – w porównaniu do roku ubiegłego	Lata 2018 – 2020	GOPS Pątnów,

Partnerami w realizacji celów programu są:

- Psycholog urzędujący na terenie Gminy Pątnów
- Punkt Bezpłatnych Porad Prawnych na terenie Gminy Pątnów
- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wieluniu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu
- Policja
- Dzielnicowy
- Kuratorzy
- Sąd w Wieluniu
- Organizacje pozarządowe.

V. REALIZATORZY PROGRAMU, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I MONITORING

Realizatorami niniejszego programu są:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pątnowie;
3. Placówki Oświatowo-Wychowawcze z terenu Gminy Pątnów;
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie w Pątnowie;
5. Komenda Powiatowa Policji w Wieluniu.

Koordynatorem działań wymienionych placówek w ramach niniejszego programu będzie kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pątnowie.

Jednostki realizujące zadania pomocowe na rzecz rodziny uwzględniają środki finansowe na ich realizację w rocznych planach finansowych, a także pozyskują środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych krajowych i zagranicznych.

W planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pątnowie na rok 2018 na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej uwzględniono środki finansowe w wysokości 55461,00 zł.

Monitoring programu jest procesem ciągłym. Analizowany będzie faktyczny rozwój działań. Ocenie będzie podlegać zgodność działań z założonymi celami programu i osiągniętymi wskaźnikami. Ustalone efekty ujęte zostaną w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.